

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

SPOROČILO KOMISIJE

Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19

(2020/C 91 I/01)

1. IZBRUH COVID-19, NJEGOV VPLIV NA GOSPODARSTVO IN POTREBA PO ZAČASNIH UKREPIH

1.1. Izbruh COVID-19 in njegov vpliv na gospodarstvo

1. Izbruh COVID-19 pomeni izredne razmere na področju javnega zdravja za državljane in družbe, saj se okužbe pojavljajo v vseh državah članicah Unije. Obenem je velik šok za svetovno gospodarstvo in gospodarstvo Unije, usklajen ekonomski odziv držav članic in EU institucij pa je ključen za zmanjševanje teh negativnih posledic za gospodarstvo EU.
2. Ta šok vpliva na gospodarstvo na različne načine. Soočamo se s šokom pri dobavah zaradi motenj v dobavnih verigah, šokom pri povpraševanju zaradi manjšega povpraševanja potrošnikov, negativnim učinkom negotovosti na naložbene načrte in učinkom likvidnostnih omejitev v podjetjih.
3. Namen različnih zaježitvenih ukrepov, ki so jih sprejele države članice, kot so omejevanje socialnih stikov, omejitve potovanj, karantene ali prepovedi izhoda, je zagotoviti, da bo šok čim krajši in čim bolj omejen. Ti ukrepi neposredno vplivajo na ponudbo in povpraševanje ter na podjetja in zaposlene, zlasti v zdravstvenem, turističnem, kulturnem, maloprodajnem in prometnem sektorju. Izbruh COVID-19 poleg neposrednih učinkov na mobilnost in trgovino vedno bolj vpliva tudi na podjetja vseh vrst v vseh sektorjih, tako na mala in srednja podjetja (MSP) kot tudi na velika podjetja. Posledice so vidne tudi na svetovnih finančnih trgih, zlasti kar zadeva skrbi glede likvidnosti. Ti učinki ne bodo omejeni na določeno državo članico in bodo negativno vplivali na gospodarstvo Unije kot celoto.
4. V izrednih razmerah, ki so nastale zaradi izbruha COVID-19, se lahko podjetja vseh vrst soočajo s hudim pomanjkanjem likvidnosti. Solventna ali manj solventna podjetja se lahko soočajo z nenadnim zmanjšanjem likvidnosti ali celo njeno nerazpoložljivostjo, ogrožena pa so zlasti MSP. To lahko kratko- in srednjeročno resno vpliva na ekonomski položaj številnih zdravih podjetij in njihovih zaposlenih, obenem pa ima lahko dolgoročne posledice zaradi ogrožitve njihovega preživetja.
5. Banke in drugi finančni posredniki imajo ključno vlogo pri obravnavanju učinkov izbruha COVID-19, tako da ohranjajo tok kreditov v gospodarstvo. Če se bo tok kreditov preveč zmanjšal, bo gospodarska dejavnost močno upadla, saj bodo podjetja s težavo plačevala svoje dobavitelje in zaposlene. Glede na navedeno je primerno, da lahko države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo kreditne institucije in druge finančne posrednike spodbudile k temu, da še naprej opravljajo svojo vlogo in še naprej podpirajo gospodarske aktivnosti v EU.

6. Pomoč, ki jo bodo države članice dodelile podjetjem na podlagi člena 107(3)(b) PDEU v skladu s tem sporočilom, se bo usmerjala prek bank kot finančnih posrednikov in bo koristila neposredno tem podjetjem. Taka pomoč ni namenjena ohranitvi ali obnovitvi sposobnosti preživetja, likvidnosti ali solventnosti bank. Prav tako pomoč, ki jo države članice dodelijo bankam na podlagi člena 107(2)(b) PDEU za nadomestilo neposredne škode, ki so jo utrpele zaradi izbruha COVID-19 ⁽¹⁾, ni namenjena ohranitvi ali obnovitvi sposobnosti preživetja, likvidnosti ali solventnosti institucije ali subjekta. Zato se taka pomoč ne bi štela kot izredna javnofinančna pomoč v skladu z Direktivo 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: direktiva o sanaciji in reševanju bank) ⁽²⁾, niti v skladu z Uredbo (EU) št. 806/2014 Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: uredba o enotnem mehanizmu za reševanje) ⁽³⁾, ter se ne bi ocenjevala na podlagi pravil o državni pomoči ⁽⁴⁾, ki se uporabljajo za bančni sektor ⁽⁵⁾.
7. Če bi banke zaradi izbruha COVID-19 potrebovale neposredno podporo v obliki ukrepa dokapitalizacije ali obravnavanja oslabljenih sredstev, bo treba oceniti, ali ukrep izpolnjuje pogoje iz člena 32(4)(d)(i), (ii) ali (iii) direktive o sanaciji in reševanju bank. Če so pogoji izpolnjeni, se za banko, ki bi prejela tako neposredno podporo, ne bi štelo, da propada ali bo verjetno propadla. Kolikor taki ukrepi obravnavajo težave, povezane z izbruhom COVID-19, se bo za njih štelo, da spadajo pod točko 45 sporočila o bančništvu iz leta 2013 ⁽⁶⁾, ki določa izjemo od zahteve po porazdelitvi bremena med delničarji in podrejenimi upniki.
8. Podjetja se zaradi izbruha COVID-19 soočajo z nezadostno likvidnostjo, obenem pa jim lahko nastane tudi znatna škoda. Izredna narava izbruha COVID-19 pomeni, da take škode ni bilo mogoče predvideti, da je obseg škode znaten in da podjetja zato delujejo pod pogoji, ki se močno razlikujejo od običajnih tržnih razmer. Celo zdrava podjetja, ki so dobro pripravljena na tveganja, povezana z običajnim poslovanjem, se lahko v teh izrednih razmerah soočajo s tako velikimi težavami, da je njihova sposobnost preživetja lahko ogrožena.
9. Izbruh COVID-19 predstavlja tveganje za resen upad gospodarske dejavnosti, ki bo vplival na celotno gospodarstvo EU in prizadel podjetja, delovna mesta in gospodinjstva. Potrebna je dobro usmerjena javna podpora za zagotovitev, da je na trgih še vedno na voljo zadostna likvidnost, da se izravna škoda, ki je nastala zdravim podjetjem, in da se ohrani neprekinjena gospodarska dejavnost med izbruhom COVID-19 in po njem. Glede na omejen obseg proračuna EU bodo glavni del bremena pri odzivu nosili nacionalni proračuni držav članic. Pravila EU o državni pomoči državam članicam omogočajo hitro in učinkovito ukrepanje v podporo državljanov in podjetij, zlasti MSP, ki se soočajo z ekonomskimi težavami zaradi izbruha COVID-19.

⁽¹⁾ Države članice morajo priglasiti tako pomoč, Komisija pa jo bo ocenila v skladu s členom 107(2)(b) PDEU.

⁽²⁾ UL L 173, 12.6.2014, str. 190.

⁽³⁾ UL L 225, 30.7.2014, člen 3(1)(29) Uredbe o enotnem mehanizmu za reševanje.

⁽⁴⁾ Sporočilo Komisije o dokapitalizaciji finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence (sporočilo o dokapitalizaciji) (UL C 10, 15.1.2009, str. 2), Sporočilo Komisije o obravnavanju oslabljenih sredstev v bančnem sektorju Skupnosti (sporočilo o oslabljenih sredstvih) (UL C 72, 26.3.2009, str. 1), Sporočilo Komisije o ponovni vzpostavitvi uspešnega poslovanja in oceni ukrepov prestrukturiranja v finančnem sektorju v sedanji krizi na podlagi pravil o državni pomoči (sporočilo o prestrukturiranju) (UL C 195, 19.8.2009, str. 9), Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. januarja 2011 dalje (sporočilo o podaljšanju iz leta 2010) (UL C 329, 7.12.2010, str. 7), Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. januarja 2012 dalje (sporočilo o podaljšanju iz leta 2011) (UL C 356, 6.12.2011, str. 7), Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. avgusta 2013 dalje (sporočilo o bančništvu iz leta 2013) (UL C 216, 30.7.2013, str. 1).

⁽⁵⁾ Komisiji je treba priglasiti vse ukrepe v podporo kreditnim institucijam ali drugim finančnim institucijam, ki pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, ki ne spadajo na področje tega sporočila ali niso zajeti v členu 107(2)(b) PDEU, ocenjeni pa bodo v skladu s pravili o državni pomoči, ki se uporabljajo za bančni sektor.

⁽⁶⁾ Sporočilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za podporne ukrepe v korist bank v okviru finančne krize od 1. avgusta 2013 dalje (UL C 216, 30.7.2013, str. 1).

1.2. Potreba po tesnem evropskem usklajevanju nacionalnih ukrepov pomoči

10. Ciljno usmerjena in sorazmerna uporaba nadzora EU nad državno pomočjo zagotavlja, da nacionalni ukrepi pomoči učinkovito podpirajo prizadeta podjetja med izbruhom COVID-19 ter jim omogočajo, da si opomorejo od trenutnih razmer, hkrati pa upošteva pomen doseganja dvojnega zelenega in digitalnega prehoda v skladu s cilji EU. Nadzor EU nad državno pomočjo zagotavlja tudi, da notranji trg EU ni razdrobljen in da se ohranijo enaki konkurenčni pogoji, saj bo celovitost notranjega trga prav tako omogočila hitrejše okrevanje. Nadzor preprečuje tudi škodljivo tekmovanje s subvencijami, pri katerem si bogatejše države članice lahko privoščijo večjo porabo kot njihove sosedje, kar škodi koheziji znotraj Unije.

1.3. Potreba po ustreznih ukrepih državne pomoči

11. V okviru skupnih prizadevanj držav članic za obravnavanje učinkov izbruha COVID-19 na njihova gospodarstva to sporočilo določa možnosti, ki jih imajo države članice na podlagi pravil EU za zagotavljanje likvidnosti in dostopa do financiranja podjetjem, zlasti MSP, ki se v tem času soočajo z nenadnim pomanjkanjem, da bi si lahko opomogla od trenutnih razmer.
12. Komisija je v Sporočilu o usklajenem gospodarskem odzivu na izbruh COVID-19 z dne 13. marca 2020 (7) določila različne možnosti, ki so na voljo državam članicam zunaj področja uporabe nadzora EU nad državno pomočjo in ki jih lahko uvedejo brez sodelovanja Komisije. Te vključujejo ukrepe, ki se uporabljajo za vsa podjetja v zvezi s plačnimi subvencijami, začasno ustavitvijo plačil davkov od dohodkov pravnih oseb in davkov na dodano vrednost ali prispevkov za socialno varnost ali neposredno finančno podporo potrošnikom za preklicane storitve ali vozovnice, ki jih zadevni subjekti niso povrnili.
13. Države članice lahko podporne ukrepe oblikujejo tudi v skladu z Uredbo o splošnih skupinskih izjemah (8), in sicer brez sodelovanja Komisije.
14. Poleg tega lahko države članice na podlagi člena 107(3)(c) PDEU in, kot je podrobneje določeno v smernicah o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje, Komisiji priglasijo sheme pomoči, da bi izpolnile nujne likvidnostne potrebe in podprle podjetja, ki se soočajo s finančnimi težavami, ki jih je povzročil izbruh COVID-19 ali pa so se zaradi njega še poslabšale (9).
15. Poleg tega lahko države članice na podlagi člena 107(2)(b) PDEU dodelijo nadomestila podjetjem v sektorjih, ki so bili posebej prizadeti zaradi izbruha (npr. promet, turizem, kultura, gostinstvo in trgovina na drobno), in/ali organizatorjem odpovedanih dogodkov za škodo, ki so jo utrpeli zaradi izbruha bolezni in ki jo je ta neposredno povzročil. Države članice lahko priglasijo take ukrepe za povrnitev škode, Komisija pa jih bo ocenila neposredno na podlagi člena 107(2)(b) PDEU (10). Načelo enkratnosti pomoči (11) iz smernic za reševanje in prestrukturiranje ne

(7) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki in Euroskupini: Usklajen gospodarski odziv na izbruh virusa COVID-19 (COM(2020) 112 final z dne 13. marca 2020).

(8) Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

(9) Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1). Komisija je odobrila različne sheme v devetih državah članicah.

(10) Glej na primer Sklep Komisije v zadevi SA.56685, Danska – odškodninska shema za preklic dogodkov zaradi COVID-19, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202011/285054_2139535_70_2.pdf.

(11) Glej točko 3.6.1 smernic za reševanje in prestrukturiranje.

zajema pomoči, za katero Komisija razglasi, da je združljiva na podlagi člena 107(2)(b) PDEU, saj ta vrsta pomoči ni pomoč za reševanje, pomoč za prestrukturiranje ali začasna podpora za prestrukturiranje v smislu točke 71 smernic za reševanje in prestrukturiranje. Zato lahko države članice v skladu s členom 107(2)(b) PDEU podjetjem, ki so prejela pomoč na podlagi smernic za reševanje in prestrukturiranje, povrnejo škodo, ki je bila neposredno povzročena z izbruhom COVID-19.

16. Da bi dopolnila zgoraj navedene možnosti, Komisija v tem sporočilu določa dodatne začasne ukrepe državne pomoči, za katere meni, da so združljivi na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, ki jih je mogoče odobriti zelo hitro po priglasitvi s strani zadevne države članice. Poleg tega je še vedno mogoča priglasitev alternativnih pristopov, tako shem pomoči kot posameznih ukrepov. Namen tega sporočila je določiti okvir, ki bo državam članicam omogočal reševanje težav, s katerimi se soočajo podjetja, ob ohranjanju celovitosti notranjega trga EU in zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev.

2. UPORABA ČLENA 107(3)(B) POGODBE O DELOVANJU EVROPSKE UNIJE

17. Komisija lahko v skladu s členom 107(3)(b) PDEU za združljivo z notranjim trgov razglasi pomoč „za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu države članice“. V tem okviru so sodišča Unije razsodila, da morajo motnje vplivati na celotno gospodarstvo zadevne države članice ali na njegov pomemben del in ne le na gospodarstvo ene od njenih regij ali delov ozemlja. Poleg tega je to v skladu s potrebo po strogi razlagi katere koli izjemne določbe, kot je člen 107(3)(b) PDEU ⁽¹²⁾. Komisija je pri sprejemanju odločitev dosledno uporabljala to razlago ⁽¹³⁾.
18. Glede na to, da izbruh COVID-19 vpliva na vse države članice in da zaježitveni ukrepi, ki so jih sprejele države članice, vplivajo na podjetja, Komisija meni, da je državna pomoč upravičena in se lahko za omejeno obdobje razglasi za združljivo z notranjim trgov na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, da bi se odpravilo pomanjkanje likvidnosti, s katerim se soočajo podjetja, in zagotovilo, da motnje, ki jih je povzročil izbruh COVID-19, ne ogrožajo njihove sposobnosti preživetja, zlasti MSP.
19. Komisija v tem sporočilu določa pogoje za združljivost, ki jih bo načeloma uporabljala za pomoč, ki jo dodelijo države članice v skladu s členom 107(3)(b) PDEU. Države članice morajo zato dokazati, da so ukrepi državne pomoči, priglašeni Komisiji na podlagi tega sporočila, potrebni, primerni in sorazmerni za odpravljanje resne motnje v gospodarstvu zadevne države članice ter da so vsi pogoji tega sporočila v celoti upoštevani.
20. Pomoč, odobrena v skladu z oddelkom 3.1, se lahko kumulira s pomočjo iz oddelka 3.2 ali 3.3 in s pomočjo, odobreno v skladu z oddelkom 3.5 tega sporočila ⁽¹⁴⁾.

3. Začasni ukrepi državne pomoči

3.1. Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti

21. Poleg obstoječih možnosti, ki temeljijo na členu 107(3)(c) PDEU, lahko začasni omejeni zneski pomoči za podjetja, ki se soočajo z nenadnim pomanjkanjem likvidnosti ali celo z njeno nerazpoložljivostjo, predstavljajo primerno, potrebno in ciljno usmerjeno rešitev v trenutnih okoliščinah.

⁽¹²⁾ Združeni zadevi T-132/96 in T-143/96, Freistaat Sachsen, Volkswagen AG in Volkswagen Sachsen GmbH proti Komisiji, ECLI:EU:T:1999:326, točka 167.

⁽¹³⁾ Odločba Komisije 98/490/ES v zadevi C-47/96 Crédit Lyonnais (UL L 221, 8.8.1998, str. 28), točka 10.1, Odločba Komisije 2005/345/ES v zadevi C-28/02 Bankgesellschaft Berlin (UL L 116, 4.5.2005, str. 1), točka 153 in naslednje in Odločba Komisije 2008/263/ES v zadevi C-50/06 BAWAG (UL L 83, 26.3.2008, str. 7), točka 166. Odločba Komisije v zadevi NN 70/07, Northern Rock (UL C 43, 16.2.2008, str. 1), Odločba Komisije v zadevi NN 25/08, Pomoč za reševanje Risikoabschirmung WestLB (UL C 189, 26.7.2008, str. 3), Odločba Komisije z dne 4. junija 2008 v državni pomoči C-9/08, SachsenLB (UL L 104, 24.4.2009, str. 34), in Sklep Komisije z dne 16. junija 2017 v zadevi SA.32544 (2011/C), prestrukturiranje družbe TRAINOSE S.A. (UL L 186, 24.7.2018, str. 25).

⁽¹⁴⁾ Začasni ukrepi pomoči, določeni v tem sporočilu, se lahko kumulirajo s pomočjo, ki spada na področje uporabe uredbe de minimis (UL L 352, 24.12.2013).

22. Komisija bo štela, da je taka državna pomoč združljiva z notranjim trgovom v skladu s členom 107(3)(b) PDEU, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji (posebne določbe za primarni kmetijski sektor ter sektor ribištva in akvakulture so opredeljene v točki 23):
- a. pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil, davčnih ali plačilnih ugodnosti ne presega 800 000 EUR na podjetje. Vsi uporabljeni zneski morajo biti bruto zneski, tj. zneski pred odbitkom davkov ali drugih dajatev;
 - b. pomoč se odobri na podlagi sheme pomoči s predvidenim proračunom;
 - c. pomoč se lahko odobri podjetjem, ki dne 31. decembra 2019 niso bila podjetja v težavah (v smislu uredbe o splošnih skupinskih izjemah ⁽¹⁵⁾); lahko se odobri podjetjem, ki niso podjetja v težavah in/ali ki dne 31. decembra 2019 niso bila podjetja v težavah, ampak so se s težavami soočila ali vanje zašla po tem datumu zaradi izbruha COVID-19;
 - d. pomoč se lahko odobri najkasneje 31. decembra 2020 ⁽¹⁶⁾;
 - e. pomoč, odobrena podjetjem, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov ⁽¹⁷⁾, je pogojena s tem, da se ne prenese delno ali v celoti na primarne proizvajalce, in ni določena na podlagi cene ali količine proizvodov, ki so bili kupljeni od primarnih proizvajalcev ali ki so jih zadevna podjetja dala na trg.
23. Z odstopanjem od točke 22 za sektorje kmetijstva, ribištva in akvakulture veljajo naslednji posebni pogoji:
- a. pomoč ne presega 120 000 EUR na podjetje, dejavno v sektorju ribištva in akvakulture ⁽¹⁸⁾, ali 100 000 EUR na podjetje, dejavno na področju primarne proizvodnje kmetijskih proizvodov ⁽¹⁹⁾. Vsi uporabljeni zneski morajo biti bruto zneski, tj. zneski pred odbitkom davkov ali drugih dajatev;
 - b. pomoč podjetjem, ki se ukvarjajo s primarno proizvodnjo kmetijskih proizvodov, ne sme biti določena na podlagi cene ali količine proizvodov na trgu;
 - c. pomoč podjetjem, dejavnim v ribištvu in akvakulturi se ne nanaša na nobeno vrsto pomoči iz odstavka 1(a) do (k) člena 1 Uredbe Komisije (EU) št. 717/2014 ⁽²⁰⁾;
 - d. kadar je podjetje dejavno v več sektorjih, za katere veljajo različni najvišji zneski v skladu s točkama 22.a in 23 (a), zadevna država članica na ustrezen način, na primer z ločevanjem računov, zagotovi, da se za vsako od dejavnosti spoštuje ustrezna zgornja meja in da najvišji možni znesek skupno ni presežen;
 - e. uporabljajo se vsi drugi pogoji iz odstavka 22 ⁽²¹⁾.

⁽¹⁵⁾ Kot je določeno v členu 2(18) Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

⁽¹⁶⁾ Če se pomoč odobri v obliki davčnih ugodnosti, se ta rok ne uporablja in se šteje, da je bila pomoč odobrena v roku za oddajo davčne napovedi za leto 2020.

⁽¹⁷⁾ Kot sta opredeljena v členu 2(6) in 2(7) Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgovom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 193, 1.7.2014, str. 1).

⁽¹⁸⁾ Proizvodi, navedeni v Prilogi I k Uredbi (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1184/2006 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 104/2000 (UL L 354, 28.12.2013, str. 1).

⁽¹⁹⁾ Vsi proizvodi, navedeni v Prilogi I k PDEU, razen proizvodov iz sektorjev ribištva in akvakulture, glej opombo 18.

⁽²⁰⁾ Uredba Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. junija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v sektorju ribištva in akvakulture (UL L 90, 28.6.2014, str. 45).

⁽²¹⁾ Sklic na opredelitev pojma „podjetje v težavah“ v točki 22(c) ter opombah 15 in 30 pomeni sklicevanje na opredelitve pojmov v členu 2(14) Uredbe (EU) št. 702/2014 oziroma členu 3(5) Uredbe št. 1388/2014.

3.2. Pomoč v obliki poroštev za posojila

24. Da se podjetjem, ki se soočajo z nenadnim pomanjkanjem likvidnosti, zagotovi dostop do nje, so lahko v trenutnih okoliščinah državna jamstva za posojila za omejeno obdobje in znesek posojila primerna, potrebna in ciljno usmerjena rešitev.
25. Komisija bo štela, da je taka državna pomoč v obliki novih državnih jamstev za posojila združljiva z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, pod pogoji:

- a. jamstvene premije so določene na najnižji možni ravni, kot sledi:

Vrsta prejemnika	Marža za kreditno tveganje za posojilo z zapadlostjo 1 leto	Marža za kreditno tveganje za posojilo z zapadlostjo 2–3 leta	Marža za kreditno tveganje za posojilo z zapadlostjo 4–6 let
MSP	25 bazičnih točk	50 bazičnih točk	100 bazičnih točk
Velika podjetja	50 bazičnih točk	100 bazičnih točk	200 bazičnih točk

- b. alternativno lahko države članice prijavijo sheme, pri katerih je podlaga zgornja preglednica, vendar se lahko zapadlost, določanje cene posojila in kritje jamstva prilagodijo (npr. nižje kritje jamstva se izravna z daljšo zapadlostjo);
- c. jamstvo se odobri najpozneje do 31. decembra 2020;
- d. za posojila, ki zapadejo po 31. decembru 2020, znesek glavnice posojila ne presega:
- dvojnega zneska letne mase plač prejemnika (vključno s prispevki za socialno varnost ter stroški za zaposlene, ki delajo v prostorih podjetja, vendar so uradno zaposleni pri podizvajalcih) za leto 2019 ali za zadnje razpoložljivo leto. Pri podjetjih, ustanovljenih 1. januarja 2019 ali kasneje, najvišji znesek posojila ne sme preseči ocenjene letne mase plač v prvih dveh letih delovanja ali
 - 25 % skupnega prometa upravičenca v letu 2019 ali
 - z ustrezno utemeljitvijo in na podlagi samopodreditve upravičenca o njegovih likvidnostnih potrebah ⁽²²⁾ se lahko znesek posojila poveča za kritje likvidnostnih potreb od odobritve v prihodnjih 18 mesecih za MSP in v prihodnjih 12 mesecih za velika podjetja;
- e. za posojila, ki zapadejo do 31. decembra 2020, znesek glavnice posojila ne sme biti višji od zneska iz točke 25(d) z ustrezno utemeljitvijo in pod pogojem, da se zagotovi sorazmernost pomoči;
- f. trajanje jamstva je omejeno na največ šest let in državno jamstvo ne presega:
- 90 % glavnice posojila, kadar kreditna institucija in država utrpita sorazmerne izgube pod enakimi pogoji, ali
 - 35 % glavnice posojila, kadar se izgube najprej pripišejo državi in šele nato kreditni instituciji (tj. jamstvo za prvo izgubo), ter
 - v obeh navedenih primerih velja, da se mora v primeru postopnega zmanjševanja obsega posojila, na primer zaradi začetka povračila posojila, sorazmerno zmanjševati tudi zajamčeni znesek;
- g. jamstvo se lahko nanaša na posojila za naložbe in posojila za obratni kapital;
- h. jamstvo se lahko odobri podjetjem, ki dne 31. decembra 2019 niso bila podjetja v težavah (v smislu uredbe o splošnih skupinskih izjemah ⁽²³⁾); lahko se odobri podjetjem, ki niso podjetja v težavah in/ali ki dne 31. decembra 2019 niso bila podjetja v težavah, ampak so se s težavami soočila ali vanje zašla po tem datumu zaradi izbruha COVID-19.

⁽²²⁾ Likvidnostni načrt lahko vključuje tako obratni kapital kot stroške naložb.

⁽²³⁾ Kot je določeno v členu 2(18) Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

3.3. Pomoč v obliki subvencioniranih obrestnih mer za posojila

26. Da se podjetjem, ki se soočajo z nenadnim pomanjkanjem likvidnosti, zagotovi dostop do nje, so lahko v trenutnih okoliščinah subvencionirane obrestne mere za omejeno obdobje in znesek posojila primerna, potrebna in ciljno usmerjena rešitev. Za isto zadevno glavnico posojila ni mogoče kumulirati pomoči, odobrene v skladu z oddelkoma 3.2 in 3.3.

27. Komisija bo štela, da je taka državna pomoč v obliki subvencij za javna posojila združljiva z notranjim trgovom na podlagi člena 107(3)(b) PDEU, če bodo izpolnjeni naslednji pogoji:

- a. posojila se lahko odobrijo po znižanih obrestnih merah, ki so vsaj enake izhodiščni obrestni meri (1-letna obrestna mera IBOR ali ekvivalent, kot ga je objavila Komisija ⁽²⁴⁾), veljavni 1. januarja 2020, plus marže za kreditno tveganje, določene v tabeli spodaj:

Vrsta prejemnika	Marža za kreditno tveganje za posojilo z zapadlostjo 1 leto	Marža za kreditno tveganje za posojilo z zapadlostjo 2–3 leta	Marža za kreditno tveganje za posojilo z zapadlostjo 4–6 let
MSP	25 bazičnih točk ⁽²⁵⁾	50 bazičnih točk ⁽²⁶⁾	100 bazičnih točk
Velika podjetja	50 bazičnih točk	100 bazičnih točk	200 bazičnih točk

- b. alternativno lahko države članice priglasi sheme, pri katerih je podlaga zgornja preglednica, vendar se lahko zapadlost, določanje cene posojila in kritje jamstva prilagodijo (npr. nižje kritje jamstva se izravna z daljšo zapadlostjo);

- c. posojilne pogodbe so podpisane najpozneje do 31. decembra 2020 in so omejene na največ 6 let;

- d. za posojila, ki zapadejo po 31. decembru 2020, znesek posojila ne presega:

- i. dvojnega zneska letne mase plač prejemnika (vključno s prispevki za socialno varnost ter stroški za zaposlene, ki delajo v prostorih podjetja, vendar so uradno zaposleni pri podizvajalcih) za leto 2019 ali za zadnje razpoložljivo leto. Pri podjetjih, ustanovljenih 1. januarja 2019 ali kasneje, najvišji znesek posojila ne sme preseči ocenjene letne mase plač v prvih dveh letih delovanja ali

- ii. 25 % skupnega prometa upravičenca v letu 2019 ali

- iii. z ustrezno utemeljitvijo in na podlagi samopotrditve upravičenca o njegovih likvidnostnih potrebah ⁽²⁷⁾ se lahko znesek posojila poveča za kritje likvidnostnih potreb od odobritve v prihodnjih 18 mesecih za MSP in v prihodnjih 12 mesecih za velika podjetja;

- e. za posojila, ki zapadejo do 31. decembra 2020, znesek glavnice posojila ne sme biti višji od zneska iz točke 27(d) z ustrezno utemeljitvijo in pod pogojem, da se zagotovi sorazmernost pomoči;

- f. posojilo je lahko posojilo za naložbe in posojilo za obratni kapital;

- g. posojilo se lahko odobri podjetjem, ki dne 31. decembra 2019 niso bila podjetja v težavah (v smislu uredbe o splošnih skupinskih izjemah ⁽²⁸⁾); lahko se odobri podjetjem, ki niso podjetja v težavah in/ali ki dne 31. decembra 2019 niso bila podjetja v težavah, ampak so se s težavami soočila ali vanje zašla po tem datumu zaradi izbruha COVID-19.

⁽²⁴⁾ Izhodiščne obrestne mere, izračunane v skladu s Sporočilom Komisije o spremembi metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (UL C 14, 19.1.2008, str. 6) in objavljene na spletni strani GD za konkurenco na spletni strani https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽²⁵⁾ Najnižja celotna obrestna mera (izhodiščna obrestna mera plus marža za kreditno tveganje) bi morala znašati vsaj 10 bazičnih točk na leto.

⁽²⁶⁾ Najnižja celotna obrestna mera (izhodiščna obrestna mera plus marža za kreditno tveganje) bi morala znašati vsaj 10 bazičnih točk na leto.

⁽²⁷⁾ Likvidnostne potrebe lahko vključujejo tako obratni kapital kot stroške naložb.

⁽²⁸⁾ Kot je določeno v členu 2(18) Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgovom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014, str. 1).

3.4. Pomoč v obliki jamstev in posojil, usmerjenih prek kreditnih institucij ali drugih finančnih institucij

28. Pomoč v obliki državnih jamstev in znižanj obrestnih mer v skladu z oddelkoma 3.2 in 3.3 tega sporočila, se lahko podjetjem, ki se soočajo z nenadnim pomanjkanjem likvidnosti, zagotovi neposredno ali prek kreditne institucije in drugih finančnih institucij kot finančnih posrednikov. V slednjem primeru morajo biti izpolnjeni pogoji, navedeni v nadaljevanju.
29. Čeprav je taka pomoč namenjena neposredno podjetjem, ki se soočajo z nenadnim pomanjkanjem likvidnosti, in ne kreditnim institucijam ali drugim finančnim institucijam, pa lahko pomeni posredno prednost za slednje. Kljub temu taka posredna pomoč ni namenjena ohranitvi ali obnovitvi sposobnosti preživetja, likvidnosti ali solventnosti kreditne institucije. Zato Komisija meni, da se taka pomoč ne bi smela šteti kot izredna javnofinančna pomoč v skladu s členom 2(1)(28) direktive o sanaciji in reševanju bank oziroma izredna javna finančna podpora v skladu s členom 3(1)(29) uredbe o enotnem mehanizmu za reševanje ter se ne bi smela ocenjevati na podlagi pravil o državni pomoči, ki se uporabljajo za bančni sektor ⁽²⁹⁾.
30. V vsakem primeru je primerno, da se uvedejo nekateri zaščitni ukrepi v zvezi z morebitno posredno pomočjo v korist kreditnih institucij ali drugih finančnih institucij, da se omeji neupravičeno izkrivljanje konkurence.
31. Kreditne institucije ali druge finančne institucije bi morale prednosti, ki jih pridobijo z državnim jamstvom ali subvencioniranimi obrestnimi merami za posojila, v največji možni meri prenesti na končne upravičence. Finančni posrednik je sposoben dokazati, da upravlja mehanizem, ki zagotavlja prenos prednosti v največji možni meri na končne upravičence v obliki večje količine financiranja, portfeljev s povečanim tveganjem, nižjih zahtev glede zavarovanja s premoženjem, nižjih jamstvenih premij ali nižjih obrestnih mer. Če obstaja pravna obveznost za podaljšanje zapadlosti obstoječih posojil MSP, se provizija za jamstvo ne zaračuna.

3.5. Kratkoročno zavarovanje izvoznih kreditov

32. Sporočilo Komisije o kratkoročnem zavarovanju izvoznih kreditov ⁽³⁰⁾ določa, da zavarovanje izvoznih kreditov ne more pokrivati tržnih tveganj ob podpori držav članic ⁽³¹⁾. Zaradi trenutnega izbruha ni mogoče izključiti, da v nekaterih državah kritje za tržna tveganja začasno ni na voljo ⁽³²⁾.
33. V tem okviru lahko države članice dokazujejo pomanjkanje kritja za tveganje na trgu zasebnih zavarovateljev s predložitvijo ustreznih dokazil. Uporaba izjeme glede netržnih tveganj iz odstavka 18(d) Sporočila bo v vsakem primeru utemeljena, če:
- velik znan mednarodni zasebni zavarovatelj izvoznih kreditov in nacionalni zavarovatelj kreditov predložita dokazila o nedostopnosti navedenega kritja ali
 - vsaj štirje uveljavljeni izvozniki v državi članici predložijo dokazila, da so zavarovatelji zavrnil kritje določenih poslov.

4. SPREMLJANJE IN POROČANJE

34. Države članice morajo relevantne informacije ⁽³³⁾ o vsaki posamezni pomoči, ki se odobri na podlagi tega sporočila, objaviti na izčrpnem spletišču o državni pomoči v 12 mesecih od odobritve pomoči.

⁽²⁹⁾ Glej točko 6 tega začasnega okvira.

⁽³⁰⁾ UL C 392, 19.12.2012, str. 1.

⁽³¹⁾ Tržna tveganja so trgovinska in politična tveganja za javne in nejavne dolžnike, ustanovljene v državah, navedenih v prilogi k Sporočilu, z najdaljšim obdobjem tveganja, krajšim od dveh let.

⁽³²⁾ V oddelku 4.2 Sporočila so opisane izjeme od opredelitve tržnih tveganj za začasno netržna tveganja, medtem ko so v oddelku 4.3 določeni pogoji za nudenje zavarovanja za začasno netržna tveganja. V oddelku 5 so določene postopkovne zahteve, zlasti kadar se zahteva obvestilo, in katera raven dokazil se zahteva.

⁽³³⁾ To so informacije, ki se zahtevajo v Prilogi III k Uredbi Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014, Prilogi III k Uredbi Komisije (EU) št. 702/2014 in Prilogi III k Uredbi Komisije (EU) št. 1388/2014 z dne 16. decembra 2014.

35. Države članice morajo Komisiji predložiti letna poročila ⁽³⁴⁾.
36. Države članice morajo do 31. decembra 2020 Komisiji predložiti seznam ukrepov, ki so jih sprejele na podlagi shem, odobrenih na podlagi tega sporočila.
37. Države članice morajo zagotoviti, da se vodijo podrobne evidence o odobritvah pomoči, predvidenih v tem sporočilu. Te evidence, ki morajo vsebovati vse potrebne informacije za ugotavljanje, ali so izpolnjeni zahtevani pogoji, je treba hraniti 10 let od odobritve pomoči in jih na zahtevo dati na voljo Komisiji.
38. Komisija lahko zahteva dodatne informacije v zvezi z odobreno pomočjo, da bi preverila, ali so bili spoštovani pogoji iz odločitve Komisije o odobritvi ukrepa pomoči.

5. KONČNE DOLOČBE

39. Komisija to sporočilo uporablja od 19. marca 2020 ob upoštevanju ekonomskih učinkov izbruha COVID-19, ki so zahtevali takojšnje ukrepanje. Uporabo tega sporočila upravičujejo trenutne izredne razmere. Uporabljalo se bo do 31. decembra 2020. Komisija ga lahko pregleda pred navedenim datumom na podlagi pomembnih pomislekov glede konkurenčne politike ali gospodarstva. Kjer bi bilo to koristno, lahko Komisija zagotovi tudi dodatna pojasnila o svojem pristopu do posameznih vprašanj.
40. Komisija določbe tega sporočila uporablja od 19. marca 2020 za vse relevantne priglašene ukrepe, tudi če so bili ukrepi priglašeni pred tem datumom.
41. V skladu z obvestilom Komisije o določitvi pravil, ki se uporabljajo za oceno nezakonite državne pomoči ⁽³⁵⁾, Komisija za nepriglašene pomoči uporabi:
 - a. to sporočilo, če je bila pomoč odobrena po 1. februarju 2020;
 - b. v vseh drugih primerih pa pravila, ki so se uporabljala, ko je bila pomoč odobrena.
42. Komisija po jasni in popolni prigrasitvi ukrepov, zajetih v tem sporočilu, v tesnem sodelovanju z zadevnimi državami članicami zagotovi hitro sprejetje odločitev. Države članice naj Komisijo obvestijo o svoji nameri ter čim hitreje in čim bolj popolno prigrasijo načrte za uvedbo takih ukrepov. Komisija bo državam članicam zagotovila smernice in pomoč v tem procesu.

⁽³⁴⁾ UL L 140, 30.4.2004, str. 1.

⁽³⁵⁾ UL C 119, 22.5.2002, str. 22.